

Betreft: Ouders & Onderwijs inzake Commissiedebat mbo en studiefinanciering, 28 mei 2026

Utrecht, 18 mei 2026

Geachte leden van de vaste Kamercommissie OCW,

Op donderdag 28 mei debatteert u over het mbo. In voorgaande jaren heeft Ouders & Onderwijs regelmatig signalen met u gedeeld die wij van ouders ontvangen met betrekking tot het mbo. Dat doen we nu graag weer, mede namens Oudervereniging Balans, de Reformatorische Oudervereniging, OCO Amsterdam en Stichting Voor Werkende Ouders.

Ouders & Onderwijs is er voor alle ouders van kinderen in de schoolgaande leeftijd, van po tot en met mbo. Via ons adviespunt ontvangen wij veel signalen van ouders en daarnaast doen we regelmatig onderzoek onder ouders met kinderen op het mbo. Deze brief is gebaseerd op onze signalen. Het mbo is cruciaal voor onze samenleving: het vormt de vakmensen die Nederland draaiende houden. Echter beoordeelt de Inspectie van het Onderwijs maar liefst 45% van de in 2024-2025 onderzochte mbo-opleidingen als onvoldoende.¹ We zien dat er nog veel te verbeteren valt, van het tegengaan van schooluitval tot het versterken van basisvaardigheden en ouderbetrokkenheid. Wij hopen dat u zich in dit debat wilt inzetten om hierin verbeteringen te realiseren.

Voortijdig schoolverlaten

De voortgangsbrief over voortijdig schoolverlaten uit 2025 toont aan dat schooluitval in het mbo een groot probleem is.² In 2023-2024 verlieten meer dan 22.000 studenten het mbo zonder diploma. Uitval is met name hoog bij mbo-studenten die doorgestroomd zijn vanuit havo 4: van deze groep verlaat 17% zonder diploma het mbo. Dat is bijna twee keer zoveel als leerlingen met een vmbo-(g)t-diploma.³

Vaak wordt de voortijdig schoolverlaten geweten aan zogenaamde 'groenpluk'. Stagebedrijven zouden mbo-studenten verleiden om bij hen aan het werk te gaan, voordat ze hun diploma hebben gehaald. Dit effect blijkt zwaar overschat. Onderzoek laat zien dat de uitval van jongeren voornamelijk te wijten is aan schoolgerelateerde oorzaken, en daarnaast aan overbelasting, geldzorgen en chronische ziekten.⁴ Mbo-studenten stoppen vaak met hun studie door teleurstelling in de school, een verkeerde studiekeuze, weinig contact met docenten of moeite met het vinden van een stage. Gebrek aan begeleiding speelt daarin een grote rol: het is voor studenten vaak onduidelijk op welke ondersteuning ze mogen rekenen. We vragen u daarom om bij de mbo-scholen verbeteringen af te dwingen op deze gebieden. Mbo-scholen moeten zorgen voor betere en doorlopende begeleiding voor jongeren in een kwetsbare positie, meer ondersteuning bij het vinden van een passende stage en er moet meer ingezet worden op een juiste studiekeuze.

Basisvaardigheden mbo

¹ Inspectie van het Onderwijs, De Staat van het Onderwijs 2026, p. 18

² [Kamerbrief over voortgang actieplan voortijdig schoolverlaten | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

³ Kohnstamm Instituut, [Een overstap van havo-4 naar mbo | Kohnstamm Instituut](#)

⁴ [Onderzoek Ingrado en Regioplan: Vsv'ers aan het werk & Onderzoek OCO: Oorzaken en effecten van uitschrijvingen van jongeren in het mbo in Amsterdam](#)

Eerder hebben wij onze zorgen geuit over het wetsvoorstel Verbetering aansluiting beroepsonderwijs-arbeidsmarkt (VABA). We willen nogmaals wijzen op de mogelijke negatieve neveneffecten van de wet. De wet behelst een aanzienlijke vermindering van het aantal verplichte lessen onder begeleiding van een bevoegde docent. Dit betekent dat van de huidige begeleide onderwijstijd, straks voor een groot deel kan worden ingevuld met activiteiten en opdrachten waar geen bevoegde docent bij aanwezig is. Het grote gevaar hierbij is dat de kwaliteit van het onderwijs daalt omdat studenten minder les krijgen van bekwaame docenten. Daarom is het des te belangrijker dat de effecten op vroegtijdig schoolverlaten na invoering van de wet nauwlettend gemonitord worden.

Mbo-docenten in algemene vakken (Nederlands, Engels, rekenen, burgerschap) zijn, in tegenstelling tot hun collega's in het voortgezet onderwijs, niet altijd opgeleid in het vak dat ze geven. Daarmee doen we mbo-studenten tekort. Taal- en rekenonderwijs moet worden gegeven door bevoegde vakdocenten. De *expertgroep nieuwe taaleisen mbo* bepleit in haar advies het CE Nederlands af te schaffen. Dit zou wat ons betreft een zorgelijke ontwikkeling zijn. Een derde van de mbo-2 gediplomeerden haalt het taalniveau 2F Nederlands niet, en is daarmee niet in staat om alledaagse teksten te begrijpen. Het afschaffen van het CE Nederlands verschuift slechts het probleem van onvoldoende geletterdheid naar de arbeidsmarkt.

Ongelijke schoolkosten

Op dit moment moeten minderjarige mbo-studenten en hun ouders de leermiddelen vaak zelf bekostigen, terwijl leeftijdsgenoten binnen het voortgezet onderwijs dat bekostigd krijgen. Ook moeten mbo-studenten betalen voor het gebruik van kluisjes en andere schoolfaciliteiten, terwijl die gratis zijn voor havo en vwo-leerlingen van dezelfde leeftijd. Ouders & Onderwijs pleit ervoor dat minderjarige mbo-studenten lesboeken, leermiddelen en keuzedelen volledig bekostigd krijgen. Het onderwijs aan alle minderjarigen moet kosteloos zijn, dus ook voor mbo'ers net als voor leeftijdsgenoten in het havo en vwo. Dit adviseert ook de Onderwijsraad in haar rapport *Armoede en onderwijs*.⁵

Nog steeds bestaat er een grote ongelijkheid tussen mbo-studenten enerzijds en hbo-wo studenten anderzijds als het gaat om restitutie van les- en cursusgeld bij het uitschrijven tijdens een schooljaar. Mbo-studenten kunnen slechts onder zeer specifieke voorwaarden, zoals het hebben van een ernstige ziekte, in aanmerking komen voor restitutie. Wij vragen u het restitutiebeleid tussen mbo en hbo-wo gelijk te trekken.

Daarnaast is het belangrijk dat mbo-studenten een divers aanbod aan opleidingen op een redelijke reisafstand kunnen kiezen. Wij vragen u hier nadrukkelijk rekening mee te houden bij de inrichting van het nieuwe bekostigingsstelsel voor het mbo en eventuele toekomstige fusies.

Bindend studieadvies (bsa)

We ontvangen al lange tijd signalen dat het bindend studieadvies (bsa) in het mbo onvoldoende onderbouwd wordt ingezet om studenten uit te schrijven. Vaak op basis van onduidelijke criteria. Ook hier zien we dat het relatief vaak de studenten met een ondersteuningsbehoefte zijn die benadeeld worden. In tegenstelling tot het hoger onderwijs wordt het bsa in het mbo niet alleen afgegeven op basis van studieresultaten, maar ook vaak op basis van gedrag of beroepshouding. Dat is een open norm die de school zelf kan bepalen. Hierdoor wordt het te vaak aangegrepen om studenten op vage gronden te verwijderen en draagt daarmee bij aan vroegtijdig schoolverlaten. KBA Nijmegen geeft in een evaluatie aan dat een derde van de mbo-opleidingen 'soms tot nooit' de objectieve

⁵ Onderwijsraad, Armoede en onderwijs (2025), [Armoede en onderwijs | Onderwijsraad](#)

studieresultaten opvoert als criterium voor een negatief bsa.⁶ Ook blijkt uit de evaluatie dat bijna de helft van de studenten met een negatief bsa hierover vooraf alleen een mondelinge waarschuwing kreeg. Dit terwijl het wettelijk verplicht is een formele schriftelijke waarschuwing te geven. We vragen u om toe te werken naar een bsa dat alleen op basis van objectieve studieresultaten afgegeven kan worden. Op deze manier voorkomen we willekeur en zorgen we ervoor dat een negatief bsa alleen op basis van feiten tot stand komt.

Daar komt nog bij dat mbo-studenten nu slechts twee weken hebben om beroep in te stellen tegen een negatief studieadvies, terwijl de standaardtermijn voor vergelijkbare bezwaar- of beroepsprocedures zes weken is. Ook is vaak onduidelijk hoe de beroepsprocedure eruitziet. Verleng daarom de termijn naar zes weken en verplicht dat de beroepsprocedure duidelijk wordt vermeld in de besluitbrief.

Rekentoets en ernstige rekenproblemen

De rekentoets in het mbo maakt het voor een groep studenten met ernstige rekenproblemen onmogelijk een diploma te behalen. Geef scholen de ruimte om voor deze groep studenten een vrijstelling te verlenen. Weliswaar is er een handreiking voor begeleide afname rekenexamens opgesteld, maar deze geldt alleen voor studenten met een specifieke ondersteuningsbehoefte en biedt daarmee geen oplossing voor de meeste studenten met ernstige rekenproblemen.⁷

Werkagenda en stagepact mbo

We willen u enkele punten meegeven over de voortgangsbrief met betrekking tot de werkagenda en het stagepact mbo. Stagediscriminatie blijft een groot probleem: wij vragen u om de minister te bevragen of er aantoonbare resultaten zijn, nu halverwege de looptijd van de werkagenda. Daarnaast vragen wij u om stil te staan bij sociale veiligheid en het welzijn van studenten, thema's die onderdeel uitmaken van de gestelde doelen. Welke concrete resultaten zijn halverwege de looptijd zichtbaar? En op welke wijze wordt de aankomende Wet vrij en veilig onderwijs in het mbo geïmplementeerd, in het bijzonder voor studenten in een kwetsbare positie en tijdens hun stage?

Ouderbetrokkenheid in het mbo

Jaarlijks starten bijna 100.000 minderjarigen op het mbo. Onderzoek laat zien dat ouderbetrokkenheid ook in het mbo cruciaal is: het verhoogt de motivatie, verbetert leerprestaties en helpt schooluitval te voorkomen.⁸ Toch wordt ouderbetrokkenheid in het mbo nog nauwelijks vormgegeven, terwijl dit juist in de overstap naar volwassenheid van grote betekenis is. Geef de mbo-instellingen veel explicieter de opdracht om invulling te geven aan ouderbetrokkenheid. Zorg er bijvoorbeeld voor dat ouders tijdens voorlichtingsavonden actief betrokken worden, en dat het voor hen duidelijk is waar ze terecht kunnen met vragen.

Zeker bij studenten met extra ondersteuningsbehoeften is ouderbetrokkenheid van groot belang, omdat ouders vaak het beste zicht hebben op de geschiedenis en behoeften van hun kind. Het is onwenselijk dat scholen zich in deze situaties enkel tot de minderjarige student richten. Wij vragen daarom om de positie van ouders bij ondersteuningsafspraken (in een ondersteunings- of zorgplan) in het mbo te borgen. Ook willen we dat ouders weer

⁶ [Evaluatie en monitoring Wet vroegtijdige aanmelddatum en toelatingsrecht mbo - Tussenrapportage 2025 | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)

⁷ [Handreiking begeleide afname rekenexamens - Taal en Rekenen](#)

⁸ Boonk, L. (2020). *Exploring, measuring, and evaluating parental involvement in vocational education and training*. Open Universiteit.

een volwaardige positie krijgen in de medezeggenschap door invoering van de WMS in het mbo of op zijn minst de verplichting van ouderraden.

Tot slot

Wij hopen dat u de oproepen in deze brief wilt meenemen in uw voorbereiding op het debat. Uiteraard zijn wij beschikbaar voor verdere toelichting.

Met vriendelijke groeten,

Lobke Vlaming
Directeur-bestuurder, Ouders & Onderwijs